

Golfpálya beruházó segédanyag önkormányzatok részére

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
A golf	
Mi a golf?	4
A golf rövid története	4
A golf Magyarországon	5
A játék lényege	5
Magyarországi 18 szakaszos golfpályák	6
9 ill. 6 szakaszos pályák	7
Gyakorlópályák Magyarországon	7
A golf helyzete	8
A magyar golf és a közép-európai régió helyzete	8
Európai golf nagyhatalmak	10
A golfturizmus	11
A golfpálya	12
Golfpályák általában	12
Gyakorlópálya, golfcentrum	12
Par 3-as gyakorlópálya	13
9 szakaszos golfpálya	13
18 szakaszos golfpálya	13
27 vagy annál több szakaszos golfpálya	14
Az egyes pályaszakaszok felépítése	14
Kiszolgáló létesítmények	15
Új golfpálya létesítése	16
Megvalósíthatósági tanulmány	16
A tervező szerepe, feladata	18
Építési folyamatok időrendisége	20
Összefoglaló táblázat	20
Javaslat önkormányzatok részére	21

Bevezetés

A golfsport Magyarországon az elmúlt évtizedben jelentős fejlődésen ment keresztül. Az emberekben élő negatív sztereotípiá ellenére – mely szerint a golf csak a gazdagok sportja – a golfozók száma évről évre egyre nagyobb ütemben növekszik. Amennyiben ez a növekedés így folytatódik, a jelenlegi hat 18 lyukas golfpálya és a kisebb gyakorló pályák hamarosan már nem lesznek képesek kielégíteni a játékosok igényeit.

Az Önök számára elkészített golfpálya beruházási segédanyagban a Magyar Golf Szövetség Sportágfejlesztési Stratégiájának egyik célkitűzéseként segítséget szeretnénk nyújtani egy esetleges golfpálya ill. golfcentrum létesítéséhez.

Kezdetnek bemutatjuk a golfjátékot és a magyarországi golfpályákat, ezután egy összefoglalót olvashatnak a golf jelenlegi helyzetéről, kiemelve Közép-Európa szerepét, ami által valós képet kaphatnak a golfberuházások fontosságáról és üzleti lehetőségeiről. Végül ismertetjük a különböző beruházásokhoz szükséges fontosabb tudnivalókat, irányadatokat.

A golf

Mi a golf?

Séta a szabadban, a természet szeretete, komoly sportteljesítmény, önmagad legyőzése, társasági és üzleti kapcsolatok. Mindezt együtt golfnak hívják.

Több száz éves múltra tekint vissza, amely mára több milliárdos iparág eltetöje, mégis megörizte eredeti értékeit, hagyományait és szellemét. A golf az egyetlen olyan labdajáték, ahol a siker csupán egy emberen múlik, aki az ütövel irányítja a labdát. Ö dönti el, hogyan indítsa el a lyuk irányába, milyen stratégiát követ, kockáztat vagy a biztosabbnak tűnő utat választja. Bármely korosztály játszhatja, mert mindenki fizikai és szellemi teljesítőképessége szerint vesz részt benne.

A golfozók közül sokan úgy tartják, hogy aki egyszer ütöt vesz a kezébe, attól kezdve a játék rabjává válik, és ehhez igazodik az élete. A pályán közel öt óra alatt lehet végighaladni sétálva a jó levegőn, élvezve a természetet, a parkosított, gondozott környezetet. A táj és a játék szépsége mind többször csalja az embert valamelyik pálya közelébe, így a golf, mely nem pusztán egy sport, hanem egész életforma, meghatározza mindennapjait. A nyugati világban a társadalmi érintkezés egyik népszerű formájává vált, számos üzleti megbeszélés zajlik golfpályákon. A Capital Magazin állítása szerint az Európai Közösségben a közelmúltban kötött nagyobb (15 millió eurón felüli) üzletek kétharmadának sorsáról golfozás közben döntöttek.

Nincs még egy olyan sport, melynek ilyen terjedelmes szabályzata lenne, mivel ez egy „gentlemen's game” és a fair play biztosítása elsődleges szempont. A részletesen kidolgozott szabályok mellett fontos a játék etikettje, mely útmutatást ad arra vonatkozóan, hogyan kell viselkedni a pályán. Ezeket a szabályokat nem csak azért kell betartani, hogy a játék zavartalan, tisztességes és élvezetes legyen, hanem mert egyben a biztonságot is garantálják. Egy jól indított kezdőütés során a labda elérheti a 210 km/h –s sebességet, ami igen komoly veszélyt jelenthet. A golf önfegyelemre, a szabályok betartására, őszinteségre és udvariasságra tanít. Aki eltér az etikettől, hamarosan partner nélkül marad, kerülnek a társaságát, és végső esetben a klub is kizárhatja soraiból.

A golf rövid története

A golfhoz hasonló játékokról már az ókorból is vannak emlékeink, azonban a mai golf közvetlen elődjének azt tekintjük, amit a skót tengerparton a pásztorok játszottak. A pálya eredeti elnevezése ("links") is erre utal.

Azt, hogy már 500 évvel ezelőtt is népszerű volt, onnan tudjuk, hogy II. Jakab, skót király 1457-ben betiltatta, mert a hadra fogható ifjak a fegyverek helyett inkább a golfütőt forgatták. A Skót, Angol és Ír területeken rendkívül gyorsan elterjedt játék körülbelül 100 évvel ezelőtt lépte át a Csatornát és terjed el öreg kontinensünkön. Ugyanekkor lépett be Észak Amerika és Japán is a "golf-örültek" táborába. Jelenleg mintegy 70 millió ember golfozik a világon, akiknek 98 %-a amatőr. Európában (Angliát, Írországot és Skóciát is beleértve) több mint hatmillió ember golfozik és a pályák száma meghaladja a hatezretet.

Mint az egyik legnagyobb szabadidősportnak, óriási a népszerűsége. A pályák csodálatos látványa, a játék szépsége és különleges nehézsége mára az egyik legnagyobb profi sportággá fejlesztette a golfot.

A golf Magyarországon

A fiatalabb nemzedék azt gondolhatná, hogy a magyarok a golfbal csak a rendszerváltás után ismerkedhettek meg. A golf ősbemutatóját azonban Gróf Andrássy Géza tartotta 1902-ben a lóversenypályán. Az első pálya Tátralomnicon épült, ahol az első versenyt is tartották 1909-ben. 1911-ben a fővárosban megalakult a Budapest Golf Club, mely 1921-ben felvette a Magyar Golf Club nevet. 1915-20 között készült el Lauber Dezső tervei alapján a Széchenyi-hegyi golfpálya, melyet a kontinens egyik legszebb pályájaként tartottak számon.

A golf a 20-as években élte hazánkban virágkorát, és ma talán hihetetlennek tűnik, de 1926-36 között Magyarország meghatározó volt az európai golféletben.

1945 után, a harcok elültével, szűkös anyagi körülmények között, de újra golfütőt vehettek a kezükbe a sportág szerelmesei. A Széchenyi-hegyi pálya első 9 szakasza volt csak játszható, a második 9 felújítására nem volt pénz. Virágzó golfélet indult be 1946-ban teli reménységgel és tervekkel. De sajnos a politikai diszkrimináció a golfot sem kímélte hazánkban és 1952-től nem kívánatos sport lett. A kommunista vezetés minden eszközével zavarta a fejlődést, a pályára telepítette a kisvasutat, a TV adótornyot, leszűkítve ezzel az első három pályaszakaszt. A játékosokra nyomást gyakorolt, hogy saját érdekében ne látogassák a svábhegyi pályát. A klubot csak úgy tudták bezárni és a golfsportot ellehetetleníteni, hogy a szovjet csapatok egyik napról a másikra radarállomást telepítettek a pályára és a klubházba. Az '50-es évek elején a golfról még beszélni sem lehetett, sőt jobb volt hallgatni arról, hogy az ember valaha is forgatta a golfütőket. Többen otthonmaradt ütőiket a pincébe szén alá ásták, hogy még nyoma se legyen a golfhoz való kötődésnek. Természetesen a fejlődés így megállt a 20 éves tilalom miatt.

A golf magyarországi története 1979-ben folytatódott, amikor Dr. Gáti Ferenc és egy lelkes csapat elkezdte megszervezni a magyar golféletet és még ebben az évben megalapította a Kék Duna Golf Clubot. Ekkor kezdődött a Kisoroszi golfpálya építése is. A Magyar Golf Szövetség megalakulásának évében (1989) csatlakozott az Európai Golf Szövetséghez, és alapító tagja volt az akkor létrehozott Világ Amatőr Golf Tanácsnak (ma Nemzetközi Golf Szövetség).

1991-ben Bükfürdön a Birdland Golf & Country Club, 1992-ben Szentlőrincen a St. Lorence Golf & Country Club, 1994-ben Hencsén a Hencse National Golf & Country Club nyitotta meg kapuit a játékosok előtt. Ekkor alakították át a kisoroszi pályát 18 szakaszosra. A következő új pálya 1996-ig váratott magára, mely Alesútdoboz-Máriavölgyben létesült Pannonia Golf & Country Club néven. A tatai vadaspark helyén épült hatodik pálya 1998 óta működik, és az Old Lake Golf & Country Club játékosainak ad helyet. 2002-ben megépült egy ötcsillagos hotellel a Gödi Pólus Palace Golf & Country Club pályája is.

A játék lényege

A játék lényege, hogy az elütőhelyről indított labdát minél kevesebb ütéssel juttassuk el a szakasz végén található lyukba, úgy, hogy azt csak az ütővel lehet érinteni. A 18 lyukú pályákat általában az egész világon 72 ütéssel lehet megjátszani optimális esetben. Az optimálistól való eltérés az ún. hendikep szám. Ezzel minden játékos rendelkezik, és tulajdonképpen a tudásszintjét fejezi ki.

Az ütők rögzített fejűek, és felhasználásukat leginkább a dőlésszög határozza meg. A játékos 14 ütő közül válogathat, a terepviszonyok, a távolság, a repülés választott íve, vagy például a pörgetés igénye szerint. Vannak úgynevezett "fa" ütők, ahol az 1 - 1,2 méteres acél- vagy grafitnyél végén hagyományosan fa (ma már különböző üvegszálalás műanyag) fej van. A "vas" ütők feje acélból van.

A labda 4,27 cm átmérőjű és 46 gramm súlyú, belseje tömör-, vagy feltekert műanyag, illetve gumi szálból van elkészítve. A labda külső műanyag burkot kap, a burokba sajtolt bemélyedések a visszahúzó légörvények feloldását segítik. A felszereléshez tartozik a kis fa vagy műanyag 'tee', amelyet az első ütésknél az elütő helyen használnak, hogy a labdát a föld fölé emelje. A kesztyű a jobb fogás elérésére szolgál. A felszerelés tárolásához szükséges a golftáska és az ezt hordozó kis kocsi. Nagyon fontos még a speciális ún. 'spike' –okkal felszerelt cipő is.

Magyarországi 18 szakaszos golfpályák

Klub	Hely	Pálya	Alapítva (év)
Birdland Golf & Country Club	Bükkföld	18 lyuk	1991
European Lakes Golf & Country Club	Hencse	18 lyuk	1994
Pannonia Golf & Country Club	Alcsútdoboz (Máriavölgy)	18 lyuk	1997
Old Lake Golf & Country Club	Tata	18 lyuk	1998
Pólus Palace Golf & Country Club	Felsőgöd	18 lyuk	2002
Axus Golf & Country Club	Szentlőrinc	18 lyuk	1992, 2005-ben átépítve

A **Birdland Golf & Country Club** Bükkföldön található, közel az osztrák határhoz. A klub hozzávetőlegesen 100 hektáron terül el. A 18 lyukú par 72-es versenypályához egy ötcsillagos szálloda is tartozik, ahol a gyógyvíznek köszönhetően széleskörű szolgáltatásokkal várják a látogatókat.

A **European Lakes Golf & Country Club** 18 lyukú par 72-es bajnoki pályája Kaposvár közelében található Hencsén, a szállodává átalakított Márffy-kúriához tartozó közel 90 hektáros birtokon. A szálloda mellett több vendégház, étterem és konferenciák vagy értekezletek rendezésére alkalmas létesítmény is található a területen.

A **Pannonia Golf & Country Club** 18 lyukú pályája Alcsútdobozon, Máriavölgyben fekszik Budapesttől dél-nyugatra 45 kilométer távolságban. A klub Budapesthez való közelsége, és kitűnő minősége miatt az egyik legkedveltebb magyar pálya.

Az **Old Lake Golf Club** Tatán, az M1-es autópálya mellett a fővárostól 65 km-re található a valaha volt Eszterházy vadászbirtokon. A pálya 1998 szeptemberében nyílt meg, és területén található a korábbi tatai vadás-parkhoz tartozó 2000-ben felújított Diana Golf Hotel, mely 40, jól felszerelt szobával várja a látogatókat.

Az Old Lake Golf Club 2004-óta házigazdája egy rangos nemzetközi női golfbajnokság, a Ladies European Tour közép-európai fordulójának.

A **Pólus Palace Golf & Country Club** Felső-Gödön, 25 km-re északra található Budapest központjától (az első pálya a Duna bal partján). A 18 lyukú golfpálya 70 hektáros sík területen fekszik. 2005 májusában nyílt a pályához tartozó ötcsillagos Pólus Palace Thermal Golf Hotel.

Az **Axus Golf & Country Club** Pécsen található, 228 kilométerre Budapesttől délre. A klubot és a pályát 1992-ben hozták létre St. Lorence Golf & Country Club néven. Az 1998-2005 között tartó bővítések befejeztével előreláthatólag 2006 tavaszán nyitja majd meg újra kapuit.

9 illetve 6 szakaszos golfpályák

Klub	Hely	Pálya	Alapítva (év)
City Golf Club	Dunakiliti	9 lyuk	2000
Budai Golf Club	Diósd	6 lyuk	1998
Rogner Hotel & Spa Lotus Terme	Hévíz	6 lyuk	2000
Paplapos Golf & Academy	Monor	6 lyuk	2001

A **City Golf Club** Magyarország észak-nyugati részén, a Kisalföld pompás vidékén, a gazdag állat- és növényvilágáról híres Szigetközben helyezkedik el. A golfpályához ötszintes hotel tartozik.

A **Budai Golf Club** Budapest központjától 15 km-re, Diósdon található. A korábban 10 hektáron fekvő pálya területén 2006-tól több más sportlétesítmény is helyet kap, ezáltal csökkentve a pályaszakaszok számát. A diósi pálya az ifjúsági golf fejlődésének területén kiemelkedő eredményeket mutathat fel.

Messze a nagyvárosi zajtól a családi hangulatú **Paplapos Golf & Academy** nyugodt idillikus környezetben fekszik, Monoron, 35 km-re Budapest szívéből és 17 km-re a Ferihegyi repülőtértől.

Az **Rogner Hotel & Spa Lotus Terme** golfpályája Hévízen, a gyógytótól 800 méterre, a szálloda 16 hektáros parkjában fekszik. A 6 lyukú Pitch & Putt golfpálya ideális kezdők részére.

Gyakorló pályák Magyarországon

Gyakorló pálya	Hely	Létesítmények	Alapítva (év)
Petneházy Golf Club	Budapest II.	driving range, putting- és chipping green	1994
Golf Tanya	Hajógyári sziget	driving range, putting- és chipping green	1999
Alföld Golf Club	Szeged	driving range, putting- és chipping green, minigolf	2004
Budapest Central Golf Club	Budapest X.	driving range, chipping green	2005

A golf helyzete

A golf a világ egyik legelterjedtebb játéka. Jelenleg több mint 70 millió ember golfozik világszerte, akiknek 98%-a amatőr. Európában a golfozók száma eléri a 6 milliót, a pályák száma pedig meghaladja a hatezret.

A golfsportra épülő üzletágak összbevétele éves szinten mintegy 50 milliárd angol font. Ebből a golfturizmus bevétele közel 10 milliárd fontot tesz ki.

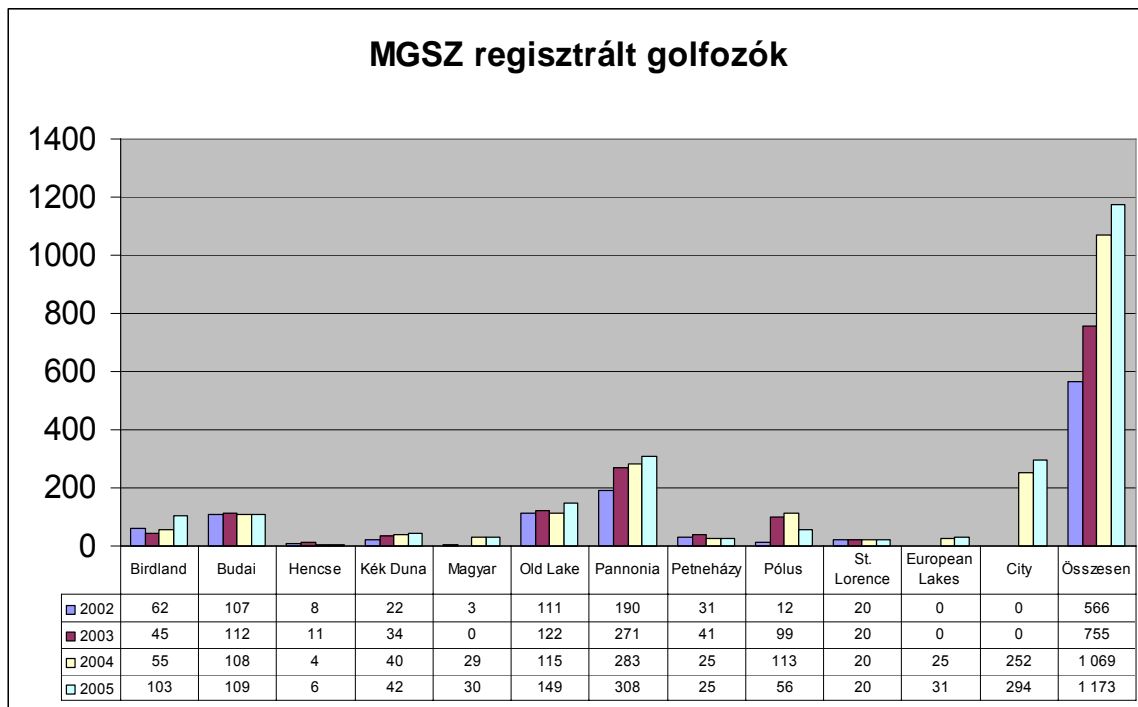
A golfozók száma Európában évente átlagosan 15 %-kal növekszik, mára elérve ezzel a 3,9 millió regisztrált és 2,5 millió klubtagság nélküli golfozói számot.

A magyar golf és a közép-európai régió helyzete

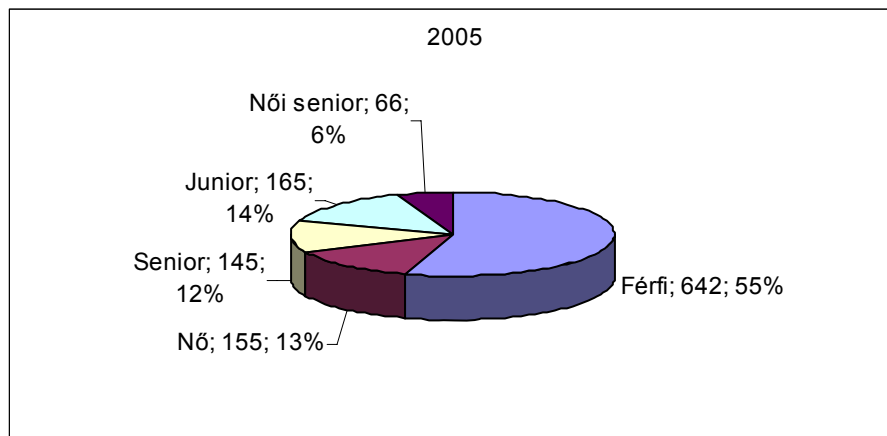
Idehaza 10 millió lakosra mintegy 1,200 regisztrált golfozó jut, ami a népesség 0,012 %-a. Összehasonlítva más, a régióban található országgal, mint pl. Csehország vagy Szlovénia, megállapíthatjuk, hogy ez a szám nagyon alacsony nem is beszélve az Egyesült Államokról, ahol a lakosság 10 %-a golfozik. A klubok átlagos tagsági létszáma 200-300 fő, mely sokkal alacsonyabb a nyugat-európai golfklubokban megszokottnál (450-500 tag/klub). Ennek legfőbb oka a golfsport ismeretlensége valamint annak anyagi vonzata.

A golfozók létszáma 2001-ről 2005 év végéig 566 főről 1173 főre növekedett.

Ezek az adatok a Magyar Golf Szövetség által bejegyzett golfozókra vonatkoznak, azokra, akik a szövetség által rendezett versenyeken is részt vesznek. A tényleges golfozók száma ennél jóval magasabb, kb. 3000 fő. A játékosok összetételét tekintve 67% férfi, 14% junior és mindössze 19% nő. Ezen az arányon megfelelő marketing- és médiamunkával lényegesen lehet javítani, hiszen Nyugat-európában találhatóunk olyan klubokat is, ahol a női golfozók aránya meghaladja a férfiakét.

Az MGSZ regisztrált golfozóinak kor- és nemenkénti megoszlása

Magyarországon jelenleg hat 18, egy 9 lyukas golfpálya, három 6 szakaszos gyakorlópálya valamint további 4 önálló driving range található.

Hazánk golfpályái Budapest környékére illetve Nyugat-Magyarországra korlátozódnak, a keleti országrész még egyáltalán nincs kiépülve, így itt a golf népszerűsítése is nehezebb feladat, ugyanakkor végtelen lehetőségeket rejt.

Országunkban több más, olcsónak nem mondható sportág iránti kereslet az utóbbi 10 évben robbanásszerű növekedésen ment keresztül. Legjobb példaként a sielést lehet megemlíteni. Egy 2-3 hetes sielés árából már 1 éves klubtagsági és pályahasználati bérletet lehet vásárolni a magyarországi golfpályákon a felszerelés megvételét is beleszámítva. Tehát ebből arra következtethetünk, hogy a golf iránt is lenne fizetőképes kereslet.

Elemzők a golf iránti kereslet alacsony voltát a golf 40 éves elnyomásával és tiltásával, valamint a golf 'újraindításakor' nem megfelelően végzett marketing- és promóciós tevékenységgel magyarázzák. Az emberekben még mindig az a tévhit él, hogy a golf csak a felső tízezer sportja, a médiában pedig csak az utóbbi időben jelennek meg olyan híradások, melyek ezeket a tévhiteket cáfolják.

Egy korábbi felmérés azt mutatja, hogy Magyarországon a lakosság 62%-át a golf nem érdekli - ezt természetesen a hiányos információ okozza – 17%-nak nincs rá ideje, 6%-át az gátolja, hogy nincs a közelében golfpálya, és csupán 8%-a mondja azt, hogy nincs rá pénze. Tehát ha sikerül a golfjátékot ember-közeli tenni, több információt szolgáltatni, az érdeklődés várhatóan ugrásszerűen nőni fog és ebből következően a golfjátékosok száma robbanásszerűen emelkedik majd.

Amennyiben a golfpályák tulajdonosai, üzemeltetői és a Golf Szövetség szorosan együttműködnek a médiával, néhány éven belül látványos sikereket lehetne elérni, melynek eredményeképpen a golfozók létszáma megközelítheti a 10.000 főt.

A közép-európai térségben a következő 10 évben 220 pálya építését tervezik, ami csupán tizede az Európai Unióban lévő golfpályák számának. Jelenleg 26.000 fő golfozik Közép-Európában. Ez a szám várhatóan 2013-ra 130.000 főre növekszik majd, mely 400 fő/golfpályát eredményez.

A KPMG felmérése szerint 5 éves fejlődési periódus alatt Magyarország az első helyre kerülhet a régióban. Az elkövetkező 5 év golffejlesztéseiben azonban tekintettel kell lenni arra, hogy Magyarországon nagyobb a lemaradás a többi Európai Unió tagállamhoz képest.

Összehasonlításképpen a cseheknél 60, Szlovéniában 8, Lengyelországban 18 golfpálya működik. Tehát Magyarország a 6 golfpályájával jócskán le van maradva, főleg ha az egy főre jutó golfpályák számát vesszük.

Régióinkban a fejlesztések mozgatója főként a személyes érdeklődés, egyenlőre a közszféra mérsékelt közreműködése mellett. A KPMG prágai fórumának résztvevői szerint azonban hamarosan szemléletbeli áttörés várható a régió egészében. A döntéshozók várhatóan felismerik a golf által kínált lehetőségeket a sportban éppúgy, mint az ingatlanok értékének és a turizmus bevételeinek növelésében.

A Csehországi Vidékfejlesztési Minisztérium már támogatja a golffejlesztéseket a fürdő- és wellness-fejlesztésekkel egy csomagban. A tárca a golfot olyan sportnak tekinti, amely lendületet adhat a vidékfejlesztési programoknak és javíthatja a sportinfrastruktúrát e megközelítéssel egyúttal segítve azt is, hogy átalakítsa a golfról kialakult „elitsport” képzetet. Részben egy új ciprusi kormányzati program támogatásával jelenleg 14 golfpálya épül Cipruson, és a horvát kormány tervei szerint a következő tíz évben 22 pálya épül majd az isztriai-régióban is.

Magyarországon a közszféra még nem fedezte fel a golf kínálta lehetőségeket, főként az uniós strukturális alapok kiaknázásában.

Összegzésképp elmondható, hogy egész Közép-Európában, Magyarországon is közvetlenül a robbanásszerű fejlődés előtt állunk és a közeljövőben sehol a világon nem várható nagyobb fejlődés a golfsport és golfturizmus terén, mint hazánkban és körzetünkben.

A golfpályák szaporodásával, megfelelő regionális allokálásával és a sport ismertté tételével a kereslet további bővülése várható nemcsak itthonról, de külföldről egyaránt, mely a hazai idegenforgalom szempontjából egy újfajta minőségi vendégkört jelent.

Európai golf nagyhatalmak

Az elmúlt években világszerte mintegy 1.000 golfpálya épült évente. A legfejlettebb piacok továbbra is Nagy-Britannia, az USA, Ausztrália, Dél-Afrika, Svédország, Spanyolország és Portugália.

Európában a 90'-es évek kezdete óta az északi országokban jelentős érdeklődés jelent meg a golfozás iránt. Dánia, Norvégia és Finnország is jelentős keresleti piaccal bír a golfsport terén, míg Svédországban már elérték azt, hogy minden huszadik svéd golfozik, ami a lakosság 5,4%-át (!) jelenti. Ezekben az országokban a golfpályák számának létesítését elősegítette, hogy jelentős állami támogatásban részesültek.

Spanyolország, Portugália és Olaszország, mint golf-desztináció, gyorsan népszerűvé vált Európában. Ezek az országok egyébként is kedvelt üdülőcélpontok voltak, a golfal pedig, mint egyfajta hozzáadott értékkel még kedveltebbé váltak.

A fejlődés legfontosabb eleme szinte valamennyi olyan európai országban, ahol a golf átütő sikereket ért el, a kisebb területigényű gyakorló pályák, az úgynevezett '*public course*'-ok, azaz nyílt golfpályák létesítése, amiken minden kötöttség nélkül, a privát pályák árainál lényegesen kedvezőbben gyakorolható a játék. Ezzel tehető a golf szélesebb rétegek számára is elérhető sporttá. Erre legjobb példa Anglia és Írország, ahol a pályák kb. 35%-a public course.

Ország	Golfjátékosok (fő)	Golfpályák (db)
1. Anglia	937 451	1 911
2. Svédország	554 293	430
3. Németország	483 172	648
4. Franciaország	359 141	548
7. Írország	280 240	406
6. Skócia	261 075	546
8. Hollandia	260 000	142
5. Spanyolország	233 708	266
9. Dánia	137 062	154
10. Norvégia	122 000	155

Forrás: European Golf Association (2005)

A golfturizmus

A világ golfbevételeinek 20 %-a, mintegy évi 10 milliárd angol font, származik golfturizmusból.

Azokban az országokban, ahol a turizmus az egyik legfőbb bevételi forrás, a golf ma már egyre inkább stratégiai fejlesztési kérdés. Több ország a turisztikai vonzerő és bevétel növelése érdekében intézményesen is támogatja a golffejlesztéseket, egyúttal igazolva azt is, hogy a közsféra bekapcsolódása katalizátora lehet a golfipar fejlődésének.

Magyarországon a golfozásra alkalmas napok száma megközelítőleg évi 220 nap, közel száz nappal kevesebb, mint a mediterrán országokban. Emiatt Magyarországon különösen fontos a golfot összekötni más turisztikai kínálattal, mint például a termálvízre épülő szolgáltatásokkal - amikben Magyarország kiemelt szerepet tölt be a régióban -, egészségturizmussal, kulturális látnivalókkal, lovas turizmussal vagy akár borkultúrával és gasztronómiával. Annál is inkább lényeges ez, mivel a golfozók szívesen magukkal viszik külföldi túráikra nem golfozó hozzátartozóikat is, akik számára szintén érdemes gazdag programválasztékot kínálni. Fontos továbbá az is, hogy több golfpálya legyen egymás közelében, ami lehetővé teszi, hogy a golfozók több pályát is felkeressenek látogatásuk alatt.

A WTC* felmérése szerint Nyugat-Európában minden harmadik utazó Közép-Európát választja célállomásának. Azáltal, hogy számukra golfozási lehetőséget biztosítunk, a térség minőségi turizmusát fejleszthetjük.

A meglévő golfpályák fejlesztése, új golfpályák építése valamint nagyobb Resort-ok** létrehozása a kiépítetlen országrészekben, is a golfturizmus fellendülését eredményezi.

Magyarországon igen komoly lendületet adhat a jövőbeni golfberuházásoknak a fapados légitársaságok megjelenése. Kitűnő példa erre a Sármelléki repülőtér megnyitásával egy időben kezdődő Zalacsányi golfberuházás is, ahol a befektetők egész golffalú megépítését tervezik, elsősorban a repülővel érkező külföldi golfturisták számára.

* World Travel & Tourism Council

** Resort-on a 18 lyukas golfpályák mellé épített minőségi, ötcillagos szállodák és luxus apartmanok együttesét értjük.

A golfpálya

A golf iránti lelkesedés a mai napig töretlen, az érdeklődés hatalmas. Egyre többen választják ezt a sportot szabadidejükben. Ahogy nő a játékosok száma, gyarapodnak a golfbal kapcsolatos létesítmények is. A pályákat igény és adottság, illetve a környezetvédelmi és vízügyi előírások szerint tervezik.

Az alábbi létesítmények kerülhetnek kialakításra:

- Gyakorlópálya (driving range)
- Golfcentrumok (több pontról játszható driving range, pitching és putting greennel)
- Gyakorlópálya par 3-as rövidpályákkal
- 9 szakaszos golfpálya
- 18 szakaszos golfpálya
- 27 vagy annál több szakaszos golfpálya

Golfpályák általában

A golfban – más sportok pályakialakításával szemben - mindig egyéni pályák vannak. Standardnak a 18 lyukas golfpálya számít, de léteznek több, illetve kevesebb szakaszos pályák is, és olyanok, amiken csak bizonyos ütéseket lehet gyakorolni.

A pályákat, illetve klubokat két nagyobb csoportra lehet osztani, vannak privát (private course) és közösségi (public course) pályák. A két típus közti különbség a pályaépítés szempontjából főként a minőségben mutatkozik meg.

A privát pályák vendégköre mindig korlátozott, tagként belépni általában csak előzetes meghívás alapján lehet, a tagdíj pedig meglehetősen magas, de ebből következően a szolgáltatások és a pálya minősége is kiemelkedő. Napijegy (green-fee) ezeken a pályákon nem, vagy csak egy viszonylag magasabb összegért váltható.

A közösségi pályák árai töredékét képezik a privát pályák árainak minden tekintetben. Ezeken általában már egy mozijegy árának megfelelő összegű napijeggel is lehet játszani, és alacsony árai miatt a tanulni vágyóknak ideális választás.

A közösségi pályáknál az árból következően lényegesen alacsonyabb a minőségi követelmény is. Az ilyen jelegű pályákon nincs szükség ugyanazon szolgáltatások meglétére, mint egy privát pályán, ebből következően az építési költségek is jóval alacsonyabbak. A megtérülés és sport népszerűsítésének szempontjából ez a pályatípus az ideális választás. Ezt tükrözi az is, hogy jelenleg a világ golfpályáinak 75%-a közösségi pálya. Külföldön elsősorban helyi önkormányzatok alakítanak ki ilyen jellegű pályákat városuk sportolási lehetőségeinek bővítésére.

Magyarországon jelenleg a 18 és 9 lyukas golfpályák a privát pályák jegyeit viselik magukon, klasszikus értelemben vett közösségi pálya sajnos egyelőre nem létezik, annak ellenére, hogy a jelenlegi fejlődési szakaszban ezek építése volna kívánatos, és gazdaságilag indokolt.

Gyakorlópálya, golfcentrum

A gyakorlópálya a golfpályák egyik legfontosabb része, a kezdők itt ismerkednek meg a sporttal. Természetesen nem csak a leendő játékosok, hanem a profik és amatőrök is használják játék előtti bemelegítés vagy hibáik kiküszöbölésére irányuló gyakorlás céljából.

A felszereltség minőségétől és a rendelkezésre álló felület nagyságától függően megkülönböztetünk alapfelszereltségű és centrumszerű gyakorlópályát. Az előbbi minimum 3

ha-on, míg az utóbbi 5-10 ha-on kerül el.

Az alapfelszereltség egy driving range kialakítását jelenti, ahol a hosszú ütés gyakorolható. Ez általában 60-120 m széles és 220-250 m hosszú. Félkör alakban is elhelyezkedhet, így egyszerre több játékosnak adva gyakorlási lehetőséget. Ajánlott fedett elütő létesítése is, ami rossz időjárás esetén, illetve erős napsütés ellen is védelmet nyújt, ezáltal növelve a pálya kihasználtságát. A gyakorlás akár sötétedés után is folytatható, de ehhez megfelelő világítástechnika alkalmazása szükséges.

A golfcentrumokban a driving range-en kívül található még pitching és putting green-ek is. Előbbin a rövidjátékot, utóbbin a gurítást gyakorolhatják a golfozók.

Driving range-ek és golfcentrumok önállóan is kialakíthatók, ha csak kis terület áll rendelkezésre. Hely hiányában méretük még jobban lecsökkenthető, ekkor egy kifeszített hálószerű állítják meg az elütött labdát.

Az önálló range-ek mellé egy kisméretű klubház építése is ajánlott, ahol a játékosok felfrissíthetik magukat, illetve ahol a recepció is található.

Ilyen jellegű gyakorló pályákat mindenképp településen belül, vagy a lakóövezet szélén érdemes létesíteni.

Par 3-as gyakorló pálya

Leginkább a területi hiány illetve a nagy helyigényű (3-6 ha) golfpályákkal szembeni ellenérzés hozta létre ezt az alternatív megoldást. Létezhetnek önállóan, attraktív kiegészítésként egy golfpályához csatlakozva, vagy szabadidőközpontok mellett. Nagy előnyük, hogy viszonylag csekély helyigényűek. A driving range-el, valamint pitching és putting greennel is ellátott pályáknak 10-15 hektárt kell biztosítani. A par 3-as rövid pályák hossza 80-200 méter, kialakításuk gyakorlatilag megegyezik a hagyományos golfpályák par 3-as szakaszaival, eltérés általában csak a minőségben mutatkozik.

Par 3-as pályáknál egy kisméretű klubház és a fenntartási eszközök tárolására szolgáló helyiség építése elengedhetetlen.

9 szakaszos golfpálya

Viszonylag kis területigényükkel (kb. 30 ha) szállodákhoz, gyógy-intézményekhez vagy idegenforgalmi központokhoz kapcsolódva a nagyobb pályák konkurenciái lehetnek. Kialakításuknál kedvezőtlen az infrastruktúra fajlagosan magas költsége hiszen itt éppúgy mindenre szükség van, amivel egy 18 szakaszos pályán találkozhatunk. Ezt a többlet azonban egyensúlyozza, hogy területének megvásárlása lényegesen kisebb forrást igényel, illetve fenntartási költségei is sokkal kedvezőbbek, mint egy 18 lyukas pályának. Kiegészítő szolgáltatásként építve további összegek spórolhatók meg azáltal, hogy bizonyos infrastrukturális elemek (pl. klubház, parkoló) már részben vagy egészben biztosítottak.

18 szakaszos golfpálya

Többek között nagy területigénye miatt (minimum 60 hektár, de ideálisnak a 100ha tekinthető) egy 18 lyukas golfpálya megépítése és fenntartása igen költséges beruházásnak számít. A nyereségesség érdekében olyan szolgáltatásokat kell nyújtania, amelyért a játékosok szívesen látogatják. Fontos a jó megközelíthetőség és az infrastruktúra kiépítettsége. A megfelelő számú és minőségű hotel a közelben előnynek számít. Elengedhetetlen, hogy a pálya minősége meghaladja a gyakorló pályák szintjét. Egy 18 lyukas golfpálya építésénél kiemelt figyelmet kell fordítani a minőségre, ami a későbbi fenntartási költségeknél megtérül majd.

27 vagy annál több szakaszos golfpálya

Nagy üdülőhelyeken vagy country club-okban vannak olyan pályák melyek 27, 36 vagy akár 72 szakaszosak, de a legtöbb helyen a 18 lyukat tekintik standardnek.

Az egyes pályaszakaszok felépítése

Tee (elütő)

Minden szakasznál innen indítják a kezdőütést. Közel vízszintes, kissé megemelt földfelszín, melyet speciális fű borít, vágási magasság 8-12 mm. Egy pár tee- jelző (tee marker) mutatja meg, honnan kell ütni.

Egy szakaszon eltérő távolságban találhatóak a férfi, a női és a junior/senior elütők. Ezeket elhelyezhetik egy nagy elütő felületen, vagy külön-külön is.

Fairway (játéktér)

Az elütőhely és a green között található kiemelten kezelt füves terület. A játékos célja, hogy a labdája erre a területre érkezzon, ne a játéktér körüli nehezen játszható fűbe. A vágási magasság 10-18 mm.

Rough (kezeletlen vagy ritkán kezelt terület)

A rough a fairway mentén húzódik, a játék nehezítésére szolgál. A tervező szándékától függően lehet természetes, kezeletlen terep vagy hosszúra (30-50 mm) vágott gyep.

Semi-rough

A rough és a játéktér közti átmenetet a semi-rough képezi, ami a fairway körül futó, annak vágási magasságánál néhány milliméterrel hosszabbra nyírt gyepsáv.

Hazard (akadály)

Bunker

Jó minőségű homokkal feltöltött csapda, mellyel találkozhatunk a fairwayeken, azok mellett és a green közelében. Méretük, alakjuk, mélységük nagyon változó, erre vonatkozóan nincsenek szigorú szabályok.

Water hazard (vízakadály)

A vízakadályok szebbé teszik a pályát, és egyben nehezítik is a játékot. Az öntözéshez szükséges vizet is ezekben tárolják. A mesterséges tavakat és csatornákat a nyári vízvesztés miatt érdemes bélelni.

Green

Átlagosan 350-1000 m² területű, hengerelt, állandóan karbantartott, pázsit minőségű, speciálisan kialakított felület, mindössze 3,5 – 5 mm gyepmagassággal. Itt található a lyuk, melybe be kell juttatnunk a labdát. A lyuk körül érzékenyen formált terepplasztika nehezíti a játékot, a felület általában finoman hullámzik. A lyuk helyét folyamatosan módosítják, ennek

segítségével megelőzhetők a kikopások és változatossá tehető a játék. A *green* minőségének alapja a megfelelő talajösszetétel, melyre az építésnél külön hangsúlyt kell fektetni.

Kiszolgáló létesítmények

A játékterületen kívül a golfpályák szerves részét képezik az infrastrukturális építmények is:

Gazdasági épület

A fenntartási munkák elvégzéséhez elengedhetetlen a gazdasági épület, ahol a pálya fenntartásához szükséges anyagok, kellékek és gépek tárolása, valamint ez utóbbiak karbantartása folyik. A műhelyt a klubháztól és a szállodától elszeparáltan, a pálya azon részén kell elhelyezni, ahonnan a terület legtávolabbi végei is rövid idő alatt megközelíthetők.

Klubház

A klubház a sportolók fogadására, kiszolgálására szolgál. Itt kap helyet a recepció, a golf üzlet, az öltözők, az eszköztároló helyiség (*caddy-room*), és a menedzsment irodái is. A klubház elengedhetetlen része a klubélet színtere, a 19. lyuk, vagyis a bár és az étterem/büfé, amihez nyitott és fedett terasz is tartozhat.

Szálloda

A pálya színvonalát emelheti egy négy- vagy ötcsillagos szálloda, ahol további szolgáltatások vehetők igénybe.

Utak, parkolók

A golfpályát jó minőségű, aszfaltozott úton meg kell tudni közelíteni. A sportolni vágyók ezután az erre a célra kialakított parkolóban hagyják gépkocsijukat. A klubházat, illetve a főépületet áruszállítás céljából is meg kell tudni közelíteni. A karbantartó gépek, a hulladékot elszállító járművek, mentők, tűzoltók is akadálytalanul el kell, hogy juthassanak a golfcentrum épületeihez.

A pályán az egyes szakaszok mellett a játékterület megóvása érdekében érdemes utakat kialakítani az elektromos autóval közlekedők számára.

Új golfpálya létesítése

Egy új golfpálya építése minden esetben nagy beruházásnak számít.

A jó golfpálya legfontosabb kritériuma, hogy olyan rendszer legyen, ami minőségben tökéletesen kiszolgálja a játékosok igényeit, ugyanakkor megóvja a természeti környezetet és a lehető leggazdaságosabban működtethető.

Az olyan piacokon, mint amilyen Magyarország is, a viszonylag olcsóbb, szélesebb tömegek számára is megfizethető golfpályák (public course) építése lehet ideális megoldás. Ezek segítségével növelhető a sport népszerűsége, ami egyúttal megteremti az alapot a későbbi nagyobb beruházások számára. A közösségi golfpályák építése gazdaságilag is indokoltabb, hiszen ezen pályák megtérülési ideje lényegesen rövidebb, mint a minőségi magán pályáké.

Egy új pályaépítésénél az alapos és megfontolt tervezés kulcskérdés. Alapvető követelmény továbbá, hogy a fejlesztés költségei arányban legyenek a kereslettel, így a pálya megfizethető legyen mind a fejlesztőknek, mind a későbbi használóinak.

Általánosan elfogadott szemlélet, hogy a sikerhez nem szükséges csillogó klubházat vagy 18 lyukas versenypályát építeni. A golfpálya sikeresen működhet a jó helyszín (elérhetőség, környezet) kiválasztásával, egyszerűbb, de kellemes klubházzal, és jó minőségű, akár 9 lyukas pályával.

A különböző kiegészítő attrakciók – hotel, fürdő- és wellness-fejlesztések, lakóparkok, konferencia-termek, kaszinók – összekapcsolása a golfbal nyereségessé teheti az üzletágot. A kínálat bővítése egyúttal egyedi karaktert adhat a golfpályának, ami tovább növelheti vonzerejét. Gondos tervezéssel kialakítható a helyi adottságoknak megfelelő kínálat-együttes.

Fontos azonban, hogy egy golfpályát nem elég megépíteni. A golfpályák folyamatos fenntartást igényelnek, amihez elengedhetetlen a magas szakértelem, mind a pálya, mind a klub üzemeltetésének szempontjából. Már a tervezésnél számolni kell azzal, hogy a létrehozott minőség csak akkor tartható, illetve fokozható, ha a megfelelő menedzsment irányítására bízzák, és a továbbiakban is áldoznak rá.

Megvalósíthatósági tanulmány

A beruházó számára különösen fontos, hogy mielőtt a tervvel kapcsolatban szerződést kötne, a helyszín vizsgálatával objektív képet kell kapnia a piaci és megvalósíthatósági esélyekről. A megvalósíthatósági tanulmány lehetőleg független álláspontú szakértői vélemény legyen, így kizárhatjuk az érdekképviseletek befolyását (pl.: tervező, kivitelező, üzemeltető). A tanulmány értékes ismereteket ad a kockázat és esélyek felmérésében. Elkészíttetése igen drága, de ez később többszörösen megtérülhet.

A szakértői véleménynek a következőket kell vizsgálnia és értékelnie:

1. Konceptió jellemzése

- Tartalma (9 v. 18 szakaszos pálya stb.)
- Fekvés, területigény
- Előzetes tervek vizsgálata
- Viszonyítás a környező golfpályákhoz
- A megbízó célja

2. A tervezett pálya iránti kereslet

- A vonzáskörzet lehatárolása
- Vonzáskörzet lakosság száma
- Gazdasági fejlettség
- Sport iránti érdeklődés mértéke,
- Golf iránti érdeklődők száma

3. A terv megvalósíthatósága, elfogadhatósága

Telek

- Nagyság
- Tulajdonviszonyok
- Jelenlegi használat
- Védett értékek
- Az engedélyezés esélyei
- Korlátozó tényezők
- Természeti tényezők
- Talaj minősége, altalaj
- Az öntözéshez szükséges víz elérhetősége
- Vízvezetés
- Csapadék
- Klíma
- Domborzat

Infrastruktúra

- Távoli közlekedési kapcsolatok
- Használható épületek
- Közművesítettség
- Szomszédos területekkel való viszony

Konkurencia

- Golfpályák a közelben
- Meglévő golfpályák látogatottsága
- Gazdasági helyzet
- Újabb pálya tervezése a vonzáskörzeten belül

4. Befektetés és üzemeltetés

Befektetés

- Pályaépítés
- Öntözőrendszer
- Tervezői díj
- Géppark
- Pályához szükséges felszerelés
- Klubház
- Parkoló bevezető úttal
- Egyéb létesítmények, azok felszerelése
- Közművesítés
- Kezdeti kiadások
- Finanszírozás

Üzemeltetés

- Tulajdonosok köre
- Menedzsment
- Golfklub
- A tervezett projekt gazdaságossága

5. Marketing

- Az új projekt imázsa, profilja
- Piacon várható helye
- Felmerülő nehézségek

A tervező szerepe, feladata

Minden vállalkozás sikere a szakértelmen múlik. Ígéretes fejlesztések is csődbe juthatnak, ha hiányoznak a kellően kidolgozott pályaeépítési tervek, illetve nem megfelelő az építkezés irányítása, az egész fejlesztés menedzselése. Egy új pálya tervezését bizzuk a témában jártas tervezőre, ami időbe és még inkább pénzbe kerül, de nagyon sok kellemetlen meglepetéstől kímélhetjük meg magunkat, és biztosak lehetünk abban, hogy a pálya jól illeszkedik a környezetébe. Egy jó terv nagyon sok felesleges kiadástól mentheti meg a befektetőt.

A tervező és még inkább a kivitelező kiválasztásakor mindenképp érdemes megvizsgálni a korábbi munkákat, és csak olyan szakembert megbízni, akinek valóban jól működő golfpályák kerültek ki a kezei közül. A golfpályatervezés roppant összetett feladat, egy egyszerű tájépítész vagy kertervező egészen biztosan nem fogja tudni szakszerűen elkészíteni a terveket, hiszen egy teljesen más rendszerről van szó, mint amivel ők munkájuk során találkozhatnak. Mindenképp olyan szakembert bizzanak meg, aki kifejezetten golfpályákkal foglalkozik, mert a munkálatok levezetésénél elengedhetetlen a szakmai tapasztalat. Fontos, hogy a golfpálya nem egy park, hanem sokkal inkább egy jól működő üzem.

Mindenképp meg kell győződni a kivitelezők szakértelméről, akár öntözőrendszerről, vízelvezetésről, vagy talajmunkáról legyen szó. Egy pálya akkor tekinthető jól megépítettnek, ha üzemeltetése a leghatékabban megoldható, mind a kiadásokat, mind az emberi erőforrásokat tekintve.

A tervezésnél kiemelten fontos, hogy az építésnek meg kell könnyítenie a későbbi fenntartást. Ennek érdekében már a legkorábbi fázistól kezdve érdemes bevonni a pálya fenntartásáért később felelős szakembert (head-greenkeeper/ superintendent).

A tervezés a díjazás tekintetében a következő fázisokból áll:

- Adottságok rögzítése
- Előzetes anyag készítése a környezetvédelmi hatóság számára
- Elő terv készítése
- Engedélyezési terv
- Kiviteli terv
- Kivitelezés ellenőrzése
- Az elkészült objektum ellenőrzése, dokumentálás

Adottságok rögzítése

- A megbízó igényeinek tisztázása
- Táj, természeti adottságok feltérképezése, értékelése a helyszíni vizsgálat és egyéb adatok alapján
- Terv megközelítése gazdasági, jogi, tájképi szempontból, néhány vázlat alapján golftechnikai realizálhatóság vizsgálata
- A tervezésben részt vevő további szakemberek megnevezése
- Részvétel az engedélyező hatósággal való tárgyaláson
- Összefoglaló az eredményekről

Előzetes tervezés

- Természeti adottságok összegzése a feltalaj és alatta lévő rétegek vizsgálati adataiból, valamint a talaj- és rétegvíz vizsgálatának eredményeiből
- Elvi lehetőségek bemutatása
- A szakaszok elrendezésének leírása szabványokkal
- Az egyes szakaszok golftechnikai leírásának tagolása
- A terv leírása formai és funkcionális és golftechnikai szempontból

Elő terv készítése

- Egyeztetés a terv szakmai résztvevőivel
- Megvalósíthatósági rajz készítése
- Tárgyalás a hatóságokkal az engedélyezésről
- Költségbecslés

Engedélyezési terv

- Az előterjesztés kidolgozása
- Adatok benyújtása
- A tervezésben résztvevő szakemberek hozzájárulásával a terv adatainak kiegészítése, leírások és számítások készítése

Kiviteli terv

- Fairwayek részletes kidolgozása
- Greenek és teek részletes kidolgozása
- Gyakorlólétesítmények kidolgozása
- Közművesítés részletes kidolgozása
- Növényzetre, fűre, rough-ra vonatkozó adatok közlése
- Kivitelezési munkák leírása
- Költségszámítás készítése

Kivitelezés ellenőrzése

- A kivitelezés felügyelete, minden a terv és az előírások szerint történjen
- Szakmai résztvevők koordinálása
- Időbeosztás készítése és ellenőrzése
- Az elkészült munkafázisok átvétele, hiányosságok rögzítése más, a tervezésben és a kivitelezés felügyeletében résztvevő szakemberekkel együtt.
- Számlák ellenőrzése
- A költségek megállapítása
- Az objektum átadása a hozzátartozó dokumentációval
- Jótállási idő rögzítése
- A hiányosságok pótlásának ellenőrzése
- Költségek ellenőrzése

Az elkészült objektum ellenőrzése, dokumentálás

- Az objektum bejárása a hiányok megállapítása céljából a kivitelező vállalkozók kezességének lejárta előtt
- A hiányok pótlásának ellenőrzése
- Közreműködés a jótállás feloldásánál
- Az elképzelt és megvalósult eredmények összevetése

Építési folyamatok időrendisége

A KPMG felmérése szerint a golfpályák építésének átlagos időtartama bő négy év (49 hónap). Az úgynevezett elő-szakasz (engedélyek beszerzése, tervezés, dizájn) az összidő több mint felét felemészt, és átlagosan több mint két évig tart. A legtöbb időt a szükséges engedélyek beszerzése veszi el, 17.8 hónapot, azaz átlagosan csaknem másfél évet. A tényleges pályaépítés 21.8 hónapig tart, ami a növényzet, a zöldterületek végső kialakítását is magában foglalja. Európában az elő-szakasz a fejlettebb közép-európai régióban a leghosszabb (39.9 hónap), és a mediterrán országokban a legrövidebb (13.5 hónap). A kelet-európai régió az átlagot képviseli, a pályafejlesztés összideje itt átlagosan 2.3 év, ebből a tényleges építkezés 1.3 évig tart.

Év/hónap	1. év												2. év							
	J	F	M	Á	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	Á	M	J	J	A
Kimérés, kitűzés	■	■	■																	
Tereptisztítás		■	■	■																
Földmunkák		■	■	■																
Tereprendezés (shaping)			■	■	■	■														
Drain csövezés				■	■	■														
Végleges tereprendezés					■	■	■													
Greenek, teek és bunkerek kialakítása					■	■	■	■												
Öntözőrendszer telepítés						■	■	■	■											
Füvesítés									■	■										
Egyéb növények telepítése			■	■	■	■	■	■	■						■	■	■	■	■	■
Gyepgondozás, beérési időszak										■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Utak, parkoló			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Klubház, gazdasági épület			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Nyitás																				■

A táblázat a magyarországi időjárási adottságoknak megfelelő ütemezést tartalmazza

Összefoglaló táblázat

Minden egyes golfberuházás önálló egység, ennek megfelelően a táblázatban szereplő adatok csupán tájékoztató jellegűek, a valóságban ezeket a műszaki megoldások és a terület adottságai nagyban befolyásolhatják. A táblázatban szereplő összegek egy általánosan, jobb minőségű golfpálya építési költségeinek felelnek meg, a valós beruházások ennél több, illetve kevesebb összegből is megvalósíthatóak. Az alacsonyabb költség azonban alacsonyabb minőség létrehozását teszi lehetővé, melyen utólag csak magas fenntartási költségekkel lehet javítani. Erre érdemes a beruházás megkezdésekor gondolni.

A táblázatban szereplő beruházási összegek a terület vételárát, valamint a közművek és műutak kiépítésének költségeit nem tartalmazzák!

	Területigény	Vízigény (m ³ /év)	Áramfelvétel	Építési idő	Beruházás (millió Ft)
Gyakorlópálya	3 ha	5.000	40 kVA	2-4 hónap	60
Golfcentrum	5-10 ha	15.000	60 kVA	3-6 hónap	150
Par 3-as pálya	10-15 ha	40.000	70 kVA	4-8 hónap	250
9 lyukas pálya	30 ha	80.000	120 kVA	8-15 hónap	650
18 lyukas pálya	60-100 ha	150.000	200 kVA	10-20 hónap	950
27 lyukas pálya	120-150 ha	220.000	280 kVA	12-25 hónap	1.250

Javaslat önkormányzatok részére

Egy golfpálya építésben az önkormányzatok nem feltétlenül csak beruházóként vehetnek részt. Területekkel, az engedélyek kiadásával és pályázatok elnyerésével is be tudnak kapcsolódni, illetve segítséget tudnak nyújtani a golfberuházásokhoz.

A KPMG felmérése szerint a fejlesztők egy golfpálya építésénél régiókban a szükséges engedélyek beszerzését tekintik a legnehezebb feladatnak, a megkérdezettek 65% szerint ez a legfőbb gond. Ezt követi a környezetvédelmi kérdések megoldása (47%).

A befektetni szándékozók nem tudják pontosan, kihez kell fordulniuk az önkormányzatoknál az engedélyek és információk megszerzéséhez. Az önkormányzatok ezek alapján elsődlegesen a megfelelő szakmai segítségnyújtással, és a pozitív hozzáállással támogathatják a golfpálya építésre irányuló fejlesztéseket.

Az önkormányzatok bekapcsolódásának másik lehetősége a földterület, vagy a terület egy részének biztosítása, akár hosszú távú koncesszió formájában úgy, hogy a fejlesztés összes egyéb költségét a magánbefektető fedezi. Golfpálya építésére rosszabb minőségű, másra nem használható földterületek is alkalmasak lehetnek, sőt külföldön egyre elterjedtebb, hogy korábbi szeméttározók, használaton kívüli felszíni bányák... stb. rekultivációjaként golfpályát hoznak létre a területen.

Az önkormányzatok hozzájárulhatnak továbbá a beruházásokhoz a helyi infrastruktúra célzott irányú fejlesztésével, a közművek bevezetésével, illetve ezek bevezetésének támogatásával is.

Az önkormányzatok pályázatok megnyerésével saját anyagi forrást is teremthetnek a golfpálya beruházásokhoz, illetve segítséget nyújthatnak a fejlesztők pályázatainak elkészítésében.

Egy golfpálya a település közelében vitathatatlanul sok előnnyel jár a településre nézve.

Növeli a térség turisztikai értékét, ami által növekszik az ingatlanok értéke is a körzetben.

A golfpályák építéséhez a kivitelező cégek nagy része a helyben található munkaerőt használja, a későbbi fenntartási és üzemeltetési munkákat pedig kizárólag a helyi lakosú alkalmazottak képesek ellátni a munkavégzés rugalmassága miatt. Egy 18 szakaszos golfpályán átlagosan 30-35 fős alkalmazotti létszámra van szükség csak a pálya és a klub üzemeltetéséhez (az egyéb létesítmények, mint egy szálloda további munkalehetőségeket jelentenek). Egy golfpálya tehát munkalehetőségeket teremt, nem csak helyben, hanem a turizmus fellendítésével egész vonzáskörzetében.

A golfpályán alkalmazott szakmunkások és gépek egy része felhasználható a település zöldterületeinek gondozásához is, ezáltal segítve a vonzó településkép alakítását.

Reméljük, hogy ezen segédanyag hasznos információt nyújt majd egy esetleges golfpálya beruházás megkezdéséhez. Amennyiben további kérdésük merülne fel, illetve segítségre van szükségük egy beruházás tervezésénél, a Magyar Golf Szövetség munkatársai rendelkezésükre állnak az alábbi elérhetőségeken:

Magyar Golf Szövetség
1146 Budapest, Istvánmezei út 1-3.
Tel/Fax: (+361) 460 6859
hungolf@hungolf.hu
www.hungolf.hu

Dr. Hegedűs Gábor
stratégiai menedzser
(+36) 30/ 944 1185
Fax: (+361) 354 1721
19golf@hu.inter.net

Készült ifj. Tringer László 'Golfpálya Beruházó Segédanyag Önkormányzatoknak' című munkája alapján.